

Сарајево, 27.09.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 20.09.2021. - 24.09.2021.**

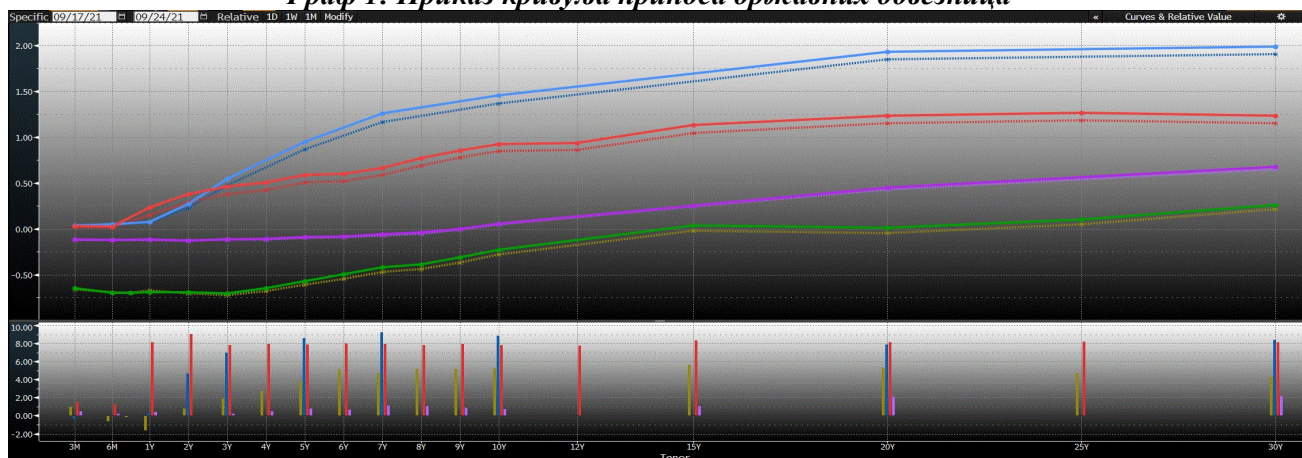
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	17.9.21	-	24.9.21		17.9.21	-	24.9.21		17.9.21	-	24.9.21		17.9.21	-	24.9.21	
2 године	-0,70	-	-0,69	↗	0,22	-	0,27	↗	0,29	-	0,38	↗	-0,12	-	-0,10	↗
5 година	-0,61	-	-0,57	↗	0,86	-	0,95	↗	0,51	-	0,59	↗	-0,09	-	-0,08	↗
10 година	-0,28	-	-0,23	↗	1,36	-	1,45	↗	0,85	-	0,93	↗	0,05	-	0,06	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	17.9.21	-	24.9.21	
3 мјесеца	-0,646	-	-0,631	↗
6 мјесеца	-0,690	-	-0,696	↘
1 година	-0,664	-	-0,671	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница



Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 24.09.2021. године (пуне линије) и 17.09.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетком прошле седмице забиљежен је приличан раст приноса обвезница еврозоне у ишчекивању неколико састанака водећих централних банака, укључујући Фед, који су одржани у посматраном периоду. Такође, неколико званичника ЕЦБ, међу којима је и члан ИВ ЕЦБ Schnabel, најавило је да ће куповина обвезница остати неопходна и у будућем времену (чак и када престане употреба РЕЕР програма) са циљем изласка из пандемије и постизања циљаног нивоа инфлације. Након тога, потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да постоје „добре вијести“ везано за питање опоравка еврозоне након снажних кретања у другом и трећем кварталу, док је везано за питање инфлације изјавио да је до раста дошло углавном због привремених, техничких фактора, али и да би врхунац инфлације могао бити забиљежен отприлике у новембру на нивоу између 3,4% и 3,5%. De Guindos је додао да би дужи период проблема на страни понуде и раст плата могли да узрокују да бржа инфлација постане трајнија, те да ЕЦБ треба да буде „опрезна“ око узлазних

ризика инфлације. Везано за питање инфлације, предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да су многи фактори недавног раста инфлације у еврозони привременог карактера и да би требало да изблиједе следеће године. Lagarde је изјавила да је директна изложеност Европе ка кинеској компанији Evergrande ограничена, док и даље остаје непознато да ли ће ова компанија извршити уплату доспјелог дуга у вриједности 83,5 милиона USD, тако да су вијести повезане са овом компанијом, такође, утицале на тржишна кретања током прошле седмице. Прилична корекција приноса навише, посебно код обвезница са дужим роковима доспијећа, забиљежена је у четвртак након завршетка сједнице FOMC-а, када је Фед сигнализирао да би већ у овој години могао започети процес повлачења квантитативних олакшица, што би требало да буде попраћено повећањем каматних стопа током 2022. године. Благи раст приноса настављен је и на крају седмице, па је на седмичном нивоу забиљежен раст приноса њемачких обвезница средње и дуже рочности између 4 и 5 базних поена, док је код италијанских обвезница повећање приноса износило од 3 до 6 базних поена.

Прошле седмице су објављени PMI индекси за септембар који су показали да је раст пословне активности био слабији од очекивања у овом мјесецу јер су мјере које за циљ имају спречавање ширења делта соја негативно утицале на потражњу, док је већ погоршано стање на страни понуде довело до раста улазних цијена на највећи ниво забиљежен у посљедњих више од 20 година. Њемачки Ifo институт је смањио прогнозе економског раста земље у овој години јер долази до успорења опоравка од пандемијом изазване кризе због сметњи у ланцима понуде, те несташица полупроизвода. Тако се сада очекује раст БДП-а у овој години од 2,5%, што је за 0,8% мање у поређењу са претходним прогнозама, док су прогнозе за наредну годину повећане на 5,1%, што је за 0,8% више у односу на раније прогнозе.

ЕЦБ је упозорила да би игнорисање климатских промјена могло довести до смањења БДП-а овог региона за 10% до краја овог вијека, у поређењу са сценариом гдје би владе подuzele неке акције. Према наводима ЕЦБ чак би и неуредна транзиција са одгођеном, наглом акцијом, те већим ризиком од природних катастрофа, мање коштала у поређењу са неподузимањем било каквих акција.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) СЕП	58,5	56,1	59,0
2.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) СЕП	-5,9	-4,0	-5,3
3.	БДП – Холандија (квартално) финал. II квартал	3,1%	3,8%	-0,8%
4.	БДП – Шпанија (квартално) финал. II квартал	2,8%	1,1%	-0,6%
5.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка СЕП	99,0	98,8	99,6
6.	Индекс економског повјерења – Италија СЕП	-	113,8	114,2
7.	Индекс повјерења потрошача – Италија СЕП	115,8	119,6	116,2
8.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ЈУЛ	-	4,8%	6,7%
9.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г) ЈУЛ	-	19,1%	28,5%
10.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) АВГ	11,1%	12,0%	10,4%
11.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г) АВГ	-	15,5%	14,8%
12.	Стопа незапослености – Финска АВГ	-	6,5%	7,1%

САД

Током протекле седмице забиљежен је значајан раст приноса државних обвезница САД под утицајем оптимизма који је услиједио након састанка FOMC-а. Након састанка FOMC-а сигнализирано је да, уколико напредак буде настављен према очекивањима, ускоро би могло бити оправдано умјерено ублажавање програма квантитативних олакшица. Монетарна политика која се тренутно примјењује и даље остаје на снази. Предсједник Феда Powell је, приликом обраћања након сједнице, истакао да програми квантитативних олакшица и даље доносе корист, али је вријеме да се почну смањивати. Powell је истакао да би смањење монетарних олакшица могло да почне већ у новембру, док би се у потпуности окончало до средине 2022. године.

Предсједница Представничког дома у САД Pelosi је изјавила да ће демократе у овој седмици усвојити двостраначки буџет о инфраструктури вриједан 1 билион USD. Такође, Pelosi је истакла

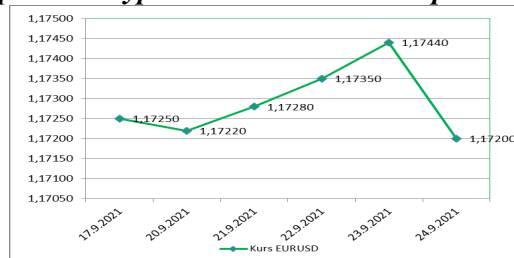
да ће радити на постизању консензуса о одвојеној агенди председника Bidena о социјалној потрошњи вриједној 3,5 билиона USD, која је узроковала подјеле унутар демократа. Демократе су под све већим притиском због неусвајања горњег лимита задуживања, за што је постављен рок у четвртак у поноћ. Уколико се овај споразум не постигне, савезна влада неће бити у могућности да настави позајмљивати новчана средства.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс започетих кућа (М/М) АВГ	1,0%	3,9%	-6,2%
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите 17.сеп	-	4,9%	0,3%
3.	Индекс продаје изграђених кућа (М/М) АВГ	-1,7%	-2,0%	2,2%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 18.сеп	320.000	351.000	335.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 11.сеп	2.600.000	2.845.000	2.714.000
6.	PMI прерађивачки сектор Р СЕП	61,0	60,5	61,1
7.	PMI услужни сектор Р СЕП	54,9	54,4	55,1
8.	PMI композитни индекс Р СЕП	-	54,5	55,4

USD је благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1725 на ниво од 1,1720.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице



ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржана је сједница MPC ВоЕ. На сједници није дошло до промјена у монетарној политици која се тренутно имплементира. Референтна каматна стопа је задржана на нивоу од 0,10%, док је програм квантитативних олакшица задржан на нивоу од 875 милијарди GBP за државне обвезнице и 20 милијарди GBP за куповине корпоративних обвезница. Иако није дошло до промјена у монетарној политици, **ВоЕ је изненадила тржиште након што су чланови MPC изричито изнијели став о могућем повлачењу монетарних олакшица већ у новембру, уколико се на тржишту рада не десе значајни поремећаји након годишњих одмора.** Поред тога, из ВоЕ је саопштено да би инфлација могла биљежити раст преко 4% крајем ове године, док су два члана MPC позвала на пријевремено обустављање програма квантитативних олакшица под утицајем појачаних цјеновних притисака. Чланови MPC ВоЕ су гласали са 7:2 за одржавање тренутног програма квантитативних олакшица. Вицегувернер ВоЕ Ramsden се придружио свом колеги Saundersu у гласању за пријевремено повлачење монетарних стимуланса. Одлука о висини референтне каматне стопе је усвојена једногласно.

Малопродајна индустрија у Великој Британији је упозорила Владу да ће, уколико се не покрену кораци којима се ублажава акутни недостатак возача камиона у наредних десет дана, доћи до значајног поремећаја у снабдијевању уочи Божића. Премијер Johnson ће се састати са министрима и високим званичницима како би анализирали посљедње податке у вези са прекидом испоруке горива, а што је повезано са недостатком возача камиона који превозе овај терет. Наводно премијер Johnson се припрема да окупи стотине војника који би помогли у превазилажењу кризе снабдијевања горивом, с обзиром на то да је најмање половини бензинских станица ван мреже аутопутева нестало горива, јер су грађани панично куповали овај енергент. Један од званичника је истакао да је продаја горива повећана за 180% у односу на нормалне нивое, као резултат паничне куповине.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) СЕП	-	5,8%	5,6%
2.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) АВГ	14,6	19,8	6,2
3.	PMI прерађивачки сектор Р СЕП	59,0	56,3	60,3
4.	PMI услужни сектор Р СЕП	55,0	54,6	55,0
5.	PMI композитни индекс Р СЕП	54,6	54,1	54,8
6.	GfK повјерење потрошача СЕП	-7	-13	-8

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,85366 на ниво од 0,85706. GBP је депрецирала и у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3741 на ниво од 1,3679.

ЈАПАН

Финансијско тржиште Јапана је због празника било затворено протеклог понедјелка и четвртка. Фокус политике у Јапану је усмјерен на избор наследица премијера Suga на челу Либерално-демократске странке. Министар финансија Aso је истакао да ће Јапан можда требати више времена да достигне буџетски циљ да примарни биланс буде у суфициту до фискалне 2025. године. Неки кандидати владајуће Либерално-демократске партије су били опрезни када је у питању достизање циља примарног биланса због неизвјесности које су се развиле под утицајем ширења пандемије.

Протекле седмице одржана је сједница BoJ на којој је, у складу с очекивањима, монетарна политика непромијењена, те је референтна каматна стопа и даље -0,10%, а циљани ниво приноса на десетогодишње обвезнице око 0%. BoJ је навела да се економија Јапана опоравља у складу са трендом, иако се и даље налази у озбиљној ситуацији услед утицаја пандемије у земљи, као и у иностранству. BoJ је саопштила детаље тзв. климатског (зеленог) програма, те је одредила да ће каматна стопа на ова средства да износи 0%, док би рочност ових кредита требало да буде једна година. Очекује се да ће наведени програм кредитирања првобитно бити мањи, али да ће временом почети да финансира веће износе кредита. Гувернер BoJ Kuroda је потврдио важност усклађене комбинације политика које подржавају економију, а ова изјава долази уочи избора предсједника главне политичке странке, која ће готово сигурно одредити новог премијера Јапана.

На крају седмице су објављени подаци о кретању инфлације током августа. Иако је стопа инфлације забиљежила неочекивани пад (-0,4%), темељна стопа инфлације, која искључује цијене хране, у истом мјесецу је износила 0%, што указује на то да је први пут у посљедњих 13 мјесеци заустављен пад ових цијена, а што донекле доноси олакшање напорима BoJ да убрза инфлацију ка недостижном нивоу од 2%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације АВГ	-0,3%	-0,4%	-0,3%
2.	Стопа инфлације (искључујући цијене хране) АВГ	0,0%	0,0%	-0,2%
3.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.) СЕП	-	51,2	52,7
4.	PMI индекс услужног сектора (прелим.) СЕП	-	47,4	42,9
5.	PMI композитни индекс (прелим.) СЕП	-	47,7	45,5
6.	Продаје у робним кућама (Г/Г) АВГ	-	-11,7%	4,2%
7.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал. АВГ	86,2%	85,2%	93,4%

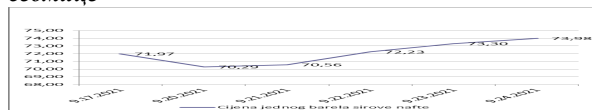
JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 128,92 на ниво од 129,77. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,93 на ниво од 110,73.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 71,97 USD (61,38 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је наставила са тенденцијом раста, након благог успорења почетком седмице. Под утицајем појачане аверзије према ризику, која је утицала на берзе и на апрецијацију долара, као и због стабилизације производње нафте у Мексику, понуда нафте се почетком седмице стабилизovala, што је утицало на благи пад цијене. Већ наредног дана су се појавиле шпекулације да високозадужена кинеска корпорације China Evergrande можда неће моћи уредно сервисирати дуг (исплате купона по обвезницама), што је утицало на раст цијене нафте. Средином седмице су објављени подаци о стању залиха нафте у САД који су показали да је дошло до пада залиха за 6,11 милиона барела у протеклој седмици, што је додатно подстакло раст цијене нафте.

Залихе су смањене више од очекивања, чиме је наглашено сужавање понуде нафте, док се тражња унапређује. До краја седмице настављен је раст тражње за нафтом и раст цијене. ОПЕС очекује да би глобално тржиште нафте могло бити под притисцима због недостатка природног гаса, с обзиром на то да су компаније приморане да умјесто гаса користе нафту. Свјетска потрошња нафте би могла бити додатно подстакнута понудом 370.000 барела дневно, што је за око 6% очекиваног раста, уколико цијена гаса остане висока дужи временски период. Као резултат овог стања, залихе нафте у развијеним земљама би почетком 2022. године могле да остану на нивоу од 39 милиона барела испод просјечног нивоа, док се раније очекивало да би залихе могле бити 17 милиона барела испод просјека. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,98 USD (63,12 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 2,79%. Ово је пета седмица заредом да цијена нафте биљежи раст.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице



Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.754,34 USD (1.496,24 EUR). Током протекле седмице цијена злата је била под утицајима података о инфлацији, одлукама FOMC-а о монетарној политици, као и очекивањима око могућности кинеске компаније China Evergrande да измири доспјели дуг по купонима на обвезнице које је емитовала. До средине седмице цијена злата је повећана под утицајем забринутости да ли ће најзадуженији инвеститор у области тржишта некретнина, компанија Evergrande Group из Кине, успјети да исплати доспијевајуће купоне на обвезнице у висини од 84 милиона долара. Под утицајем појачане неизвјесности на финансијском тржишту, која је резултат шпекулација везано за извршење обавеза корпорације Evergrande, Народна банка Кине је појачала краткорочну ликвидност у систему тако што је убризгала 120 милијарди јуана (18,6 милијарди USD) у банкарски систем кроз операције обрнути REPO. Ова мјера је резултирала нето повећањем ликвидних средстава за 90 милијарди јуана. Састанак FOMC-а је завршен у сриједу увече, а на састанку су изнијети оптимистични ставови о питању монетарне политике. Предсједник Феда Powell је истакао да би смањење монетарних олакшица могло да почне већ у новембру, док би се у потпуности окончало до средине 2022. године. Овим су појачана очекивања да би Фед убрзо могао почети са смањењем монетарних олакшица, што је утицало на раст приноса државних обвезница и посљедично је водило смањењу цијене злата. Цијена злата је крајем седмице веома благо повећана и даље под утицајем неизвјесности око стања са кинеском корпорацијом China Evergrande. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.750,42 USD (1.493,53 EUR). На седмичном нивоу, цијена злата је смањена за 0,22%, што представља већ трећу седмицу пада цијене.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

